
RESUM DE LA TROBADA ANUAL DE L'EQUIP JACOV.
BARCELONA, FEBRER DE 2009

La segona trobada de l'equip JACOV (De Juifs à Chrétiens: Origine des Valeurs sur les marchés médiévaux [De jueus a cristians: origen dels valors en els mercats medievals]), coordinada per Claude Denjean, de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc II (França), va tenir lloc a Barcelona el divendres 6 i el dissabte 7 de febrer de 2009. Amb el professor Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya, com a amfitrió, les comunicacions i els debats van tractar el tema genèric «Crèdit, fiscalitat i solidaritat comunitàries durant la baixa edat mitjana». L'equip JACOV, format per investigadors espanyols i francesos especialistes en història de l'economia, dret medieval i paleografia hebraica medieval, enguany ha donat la benvinguda a nous membres, com els professors Meritxell Blasco Orellana i José Ramón Magdalena Nom de Déu, de la Universitat de Barcelona, que van participar en els debats. A més de Claude Denjean, també hi van ser presents Claire Soussen-Max, de l'Institut Universitari de Formació de Cergy, i Juliette Sibon, de la Universitat d'Albi.

La primera jornada es va celebrar a la Universitat Internacional de Catalunya. Es va iniciar amb una visita a la Universitat (aules, aula magna, sales de tesis i biblioteca universitària), conduïda pel professor Josep Serrano. A continuació, els participants francesos i espanyols es van reunir en una aula de la Universitat per a fer el balanç anual financer i científic de la SECEM, la Societat d'Estudis del Crèdit i els Intercanvis Medievals, fundada a Tolosa de Llenguadoc el febrer del 2008 amb l'objectiu de promoure el desenvolupament i el finançament de les activitats de recerca de l'equip JACOV. Es va parlar dels projectes futurs de l'equip, com ara el tema científic de la propera trobada, que se celebrarà a Perpinyà el març del 2010, l'admissió de nous membres, els projectes de finançament (ANR, Picasso) i la col·laboració amb el projecte de recerca EGIDE sobre «El valor de les coses», coordinat pel professor Laurent Feller, de la Universitat de París I (LAMOP), i per Anna Rodríguez, del CSIC de Madrid. També es va parlar de la participació de membres de l'equip JACOV en el proper congrés de la FIDEM (Palerm, juny del 2009), així com en el col·loqui «Ciutats i societats urbanes», que tindrà lloc a Gant el setembre del 2010, en el marc d'una sessió titulada «El ciutadà jueu en la ciutat medieval», presentada per Juliette Sibon. Tot seguit es van iniciar els primers debats científics, al voltant del tema de la fiscalitat dels jueus. Claude Denjean va presentar un conflicte fiscal que es va produir a Perpinyà el 1423. El debat es va centrar en la qüestió de l'estatus dels jueus i la seva expressió fiscal a través de l'impost, la *peyta* o *pecha*. Posteriorment, Claire Soussen va desenvolupar el problema de

la denúncia de l'impost i les impugnacions que se'n van derivar. José Ramón Magdalena va mostrar la riquesa de les fonts jurídiques hebraïques i també va subratllar les dificultats de transcripció, traducció i interpretació. Al final d'aquesta primera sessió, es va arribar a dues conclusions que han de guiar les trobades i els treballs futurs de l'equip: d'una banda, la necessitat d'examinar els procediments d'impugnació i d'estudiar el vocabulari relatiu a aquest àmbit; de l'altra, l'establiment d'una col·laboració estreta entre historiadors i filòlegs per tal d'explorar les fonts hebraïques. La primera mitja jornada es va cloure amb un dinar al restaurant universitari de la Universitat Internacional de Catalunya, per cortesia del professor Josep Serrano.

L'equip es va tornar a trobar a primera hora de la tarda a l'Institut d'Estudis Catalans, i en aquesta ocasió se'ls va unir el professor Sixto Sánchez-Lauro, de la Universitat de Barcelona. Les comunicacions i els debats van tractar el tema del crèdit i les activitats comunes entre jueus i cristians, com ara la medicina. Juliette Sibon va exposar els problemes de les relacions entre jueus i cristians a través de les activitats de crèdit a Marsella al segle XIV. Sixto Sánchez-Lauro va mostrar com els pensadors de l'escola de Salamanca, molt conservadors, van mirar d'adaptar les idees de Tomàs d'Aquino a les necessitats econòmiques de la monarquia espanyola del segle XVI. Tot seguit, Meritxell Blasco va fer una magnífica exposició sobre els manuscrits hebraïcs i la farmacopea. El debat va ser fructífer i, tot i que ja era tard, el professor Josep Serrano va presentar una síntesi sobre les *universitates*, les confraries i els veïnats, espais de solidaritat social i econòmica, tot fent una comparació entre jueus i cristians. El professor Serrano publicarà el conjunt de les comunicacions d'aquesta jornada. En acabar, l'equip es va reunir en un ambient més distès i amable per a sopar al restaurant l'Antic Forn, per cortesia del professor Serrano.

L'equip es va tornar a trobar l'endemà a la Universitat Internacional de Catalunya. La sessió matinal va estar dedicada a la trobada amb el professor Feller, de la Universitat de París I. Els termes de l'acord de col·laboració entre JACOV i EGIDE inclouen l'organització de tres col·loquis sobre el tema «El peritatge medieval», previstos a València el 2010, a Madrid el 2011 i a Tolosa de Llenguadoc el 2012. El novembre del 2009, tres membres de l'equip JACOV (Claude Denjean, Claire Soussen i Juliette Sibon) participaran en el col·loqui organitzat a Auxerre per l'equip EGIDE, sobre «Els objectes en condicions de servitud». Un cop acabada aquesta segona sessió matinal, l'equip es va reunir per a dinar a l'Antic Forn, convidats pel professor Serrano. Van dedicar la tarda a fer una visita al call jueu de Barcelona organitzada per Concepció Peig, de la Universitat Internacional de Catalunya. A continuació es va celebrar una darrera trobada de treball a l'Institut d'Estudis Catalans entre Claude Denjean, Juliette Sibon i

Laurent Feller, per tal de precisar el contingut científic dels tres propers col·loquis, sobre el tema «El peritatge medieval».

Aquestes dues jornades, fructíferes tant pel que fa a les conclusions científiques com pel que fa als projectes de futur, es van cloure amb un dinar distès en un restaurant del centre de Barcelona. Els membres de l'equip van donar les gràcies a Claude Denjean, coordinadora de l'equip i coorganitzadora d'aquestes dues jornades, juntament amb Josep Serrano Daura, a qui també van agrair la càlida acollida i l'organització, que va propiciar un ambient relaxat i científicament fecund. Els membres de l'equip també van voler donar les gràcies a Concepció Peig, de la Universitat Internacional de Catalunya, que els va fer descobrir a fons el call durant una magnífica visita el dissabte a darrera hora.

Juliette Sibon
Universitat d'Albi